

Building a better
working world

Mitä CSDD:stä tulee tietää?

EU-komission ehdotus *Directive on Corporate Sustainability Due Diligence* odotetaan hyväksyttävän vuonna 2024. Huolellisuusvelvoite tulee vaikuttamaan sekä suuriin että pieniin yhtiöihin. Miten sitä sovelletaan ja kuinka siihen tulisi jo valmistautua?

Mistä CSDD:ssä on kyse?

CSDD on lyhenne EU-komission ehdotuksesta (helmikuulta 2022) direktiiviksi yritystoiminnan kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta, Directive on Corporate Sustainability Due Diligence. Direktiivin tarkoituksena on edistää kestäväää kehitystä ja vastuullisuutta koko yhtiön arvoketjussa sekä varmistaa, että yhtiö ottaa ihmisoikeus- ja ympäristönäkökohdat toiminnassaan huomioon sekä luoda EU:n sisälle yhteiset standardit.

Direktiivissä edellytetään, että yhtiöillä on käytössään prosessi ns. due diligence-velvoitetta varten (huolellisuusvelvoite), jonka avulla ne voivat tunnistaa, ennaltaehkäistä ja estää useiden kansainvälisesti tunnustettujen ihmisoikeus- ja ympäristösäännösten rikkomuksia (ns. haitallisia vaikutuksia) arvoketjussaan. Lisäksi suurempien yhtiöiden on otettava käyttöönsä suunnitelma varmistaa, että niiden liiketoimintamalli ja strategia ovat sopusoinnussa Pariisin ilmastopimuksen kanssa liittyen tavoitteeseen rajoittaa ilmaston lämpeneminen 1,5 celsiusasteeseen.

Yhtiön johtoa koskee myös huolellisuusvelvollisuus, joka velvoittaa ottamaan huomioon päätöksensä vaikutukset ihmisoikeuksiin, ilmastomuutokseen ja ympäristöön sekä muihin kestävään kehityksen näkökohtiin. Lisäksi yhtiön johto vastaa due diligence -toimenpiteiden toteuttamisesta ja valvonnasta sekä toiminnan muutoksista due diligence -tarkastuksen pohjalta.

CSDD vaikuttaa sekä suuriin että pieniin yhtiöihin

Ehdotuksen mukaan sitä sovelletaan **suuriin yhtiöihin**, jotka jaetaan kahteen luokkaan: 1) yhtiöt, joilla on keskimäärin yli 500 työntekijää ja joiden maailmanlaajuinen liikevaihto on yli 150 miljoonaa euroa; ja 2) yhtiöt, joiden palveluksessa on keskimäärin yli 250 työntekijää ja joiden maailmanlaajuinen nettoliikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa edellyttäen, että vähintään 50 prosenttia tästä nettoliikevaihdosta kertyy niin kutsutuilta korkean riskin aloilta (ml. tekstiiliteollisuus- ja kauppa, maa-, metsä- ja elintarviketeollisuus sekä kaivostoiminta ja erinäisten metalli- ja mineraalituotteiden valmistus). Kynnysarvoista käydään poliittista keskustelua, ja esimerkiksi ehdotetaan yleistä 250 työntekijän ja 40 miljoonan euron maailmanlaajuisen liikevaihdon kynnysarvoa.

Direktiivi on kuitenkin todella ajankohtainen epäsuoraan myös **pienemmille yhtiöille**: direktiivin soveltamisalaan kuuluvien yhtiöiden velvoitteet eivät koske ainoastaan yhtiöiden omaa ja niiden tytäryhtiöiden toimintaa, vaan

myös niin sanottua arvoketjua eli toimijoita, joiden kanssa yhtiöllä on vakiintunut liikesuhde. Pienemmille yhtiöille (vaikka ne eivät itse kuuluisikaan soveltamisalaan), jotka ovat esimerkiksi suurempien yhtiöiden alihankkijoita, voidaan näin ollen tehdä vastuullisuustarkastuksia ja odotettavissa on, että suuryhtiöt asettavat niiden toiminnalle kestävyysvaatimuksia. Odotamme tämän olevan uusi, keskeinen osa yhtiöiden välistä yhteistyötä ja myös edellytys sille.

Due Diligence

Huolellisuusvelvoite edellyttää, että yhtiöt sisällyttävät toimintaansa erilaisia toimenpiteitä ja prosesseja ihmisoikeuksiin ja ympäristöön kohdistuvien haittavaikutusten kartoittamiseen ja seuraamiseen. Tällaisia ovat:

- ▶ Sisäisen due diligence -politiikan laatiminen;
- ▶ Toteutuneiden tai mahdollisten haitallisten vaikutusten havainnointi;
- ▶ Mahdollisten haittavaikutusten ehkäisy ja lieventäminen, sekä toteutuneiden haittavaikutusten eliminoinnin ja niiden laajuuden minimoinnin varmistaminen;
- ▶ Toteutuneita tai mahdollisia haittavaikutuksia koskevan valitusmenettelyn käyttöönotto ja sen toiminnan varmistaminen;

- ▶ Toimintaperiaatteiden ja asianmukaista huolellisuutta koskevien toimenpiteiden tehokkuuden vaikuttavuuden seuraaminen; ja
- ▶ Ulkinen tiedottaminen due diligence-toimenpiteistä.

Arvoketju ja vakiintunut liikesuhde

Direktiiviehdotuksen mukaiset yhtiön velvoitteet liittyvät merkittävässä määrin sellaisten toimijoiden harjoittamaan toimintaan **arvoketjussa**, joiden kanssa yhtiöllä on vakiintunut liikesuhde. Arvoketju tulee ymmärtää laajasti, ja sillä tarkoitetaan tiivistetysti toimintoja, jotka liittyvät yhtiön tavaroiden tuotantoon tai palveluiden tarjoamiseen, mukaan lukien tuotteen tai palvelun kehittäminen, tuotteen käyttö ja käytöstä poistaminen sekä yhtiön vakiintuneiden liikesuhteiden tähän liittyvä toiminta tuotantoketjun alku- ja loppupäässä (*upstream och downstream*). **Vakiintuneella liikesuhteella** tarkoitetaan mm. liikesopimuksia, rahoitus- tai vakuutus sopimuksia ja muuta yhtiön tuotteisiin tai palveluihin liittyvää liiketoimintaa, jonka odotetaan olevan pysyvää (ja joka ei ole vain vähäinen osa arvoketjua).

Vahingonkorvausvastuu- ja sakkoriski

Kansalliselle valvontaviranomaiselle ehdotetaan annettavaksi valtuudet määrätä sakkoja ja muita hallinnollisia seuraamuksia määräysten rikkomisesta. Sakkojen on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia, ja niiden on perustuttava yhtiön liikevaihtoon, mutta sakon tarkkaa suuruutta ei ole täsmennetty EU-komission ehdotuksessa.

Sakkojen antamisen perusteista ja niiden määrästä käydään kuitenkin poliittista keskustelua ja niihin voi tulla muutoksia.

Lisäksi tarkoituksena on varmistaa, että haitallisten vaikutusten uhrit saavat yhtiöltä vahingonkorvauksen, jos yhtiö on laiminlyönyt direktiivin määräysten noudattamisen.

Odotamme tästä epäsuorasti seuraavan, että osapuolet pyrkivät yhä useammin sopimaan rikkomuksia koskevan vastuun keskinäisestä jakamisesta. Näin ollen esimerkiksi alihankkija, vaikkakaan se ei itse olisi CSDD:n alainen, voi olla vahingonkorvausvelvollinen toiselle toimijalle sopimuksen perusteella.

Valmistaudu jo nyt

Odotettavissa on, että ehdotuksesta tullaan vielä käymään poliittista köydenvetoa Euroopan parlamentissa ja Euroopan neuvostossa, minkä myötä tämänhetkiseen säädöstekstiin voi tulla muutoksia mm. soveltamisalaan kuuluvien yhtiöiden, arvoketjun ja (vakiintuneen) liikesuhteen määrittelyn sekä haitallisten vaikutusten, rahoitusmarkkinoiden toimijoiden aseman ja seuraamusten osalta. Jo nyt voidaan todeta, että heinäkuun alussa Euroopan parlamentin käsittelyyn tuleva ehdotus sisältää pidemmälle meneviä velvollisuuksia kuin EU-komission versio. Direktiivi odotetaan hyväksyttävän kuitenkin vuonna 2024, minkä jälkeen jäsenmaiden on pantava direktiivi täytäntöön kahden vuoden kuluessa. Lainsäädäntö tulisi siis sovellettavaksi asteittain vuodesta 2026 alkaen, mutta

lopullinen aikataulu selkiintyy vasta direktiivin hyväksymisen jälkeen.

CSDD on merkittävä lisäys nykyisellään hyvin laajan vastuullisuusliitännäisen sääntelyn tilkkutäkkiin, ja yhtiöiden tulisi jo nyt ryhtyä valmistautumaan direktiivin vaikutuksiin (riippumatta siitä, kuuluuko yhtiö suoraan vai välillisesti soveltamisalaan). Olisikin tärkeää, että kaikki yhtiöt hyödyntäisivät jäljellä olevan ajan ennen direktiivin voimaantuloa ja ryhtyisivät muun muassa seuraavien toimenpiteiden toteuttamiseen:

- ▶ **Tutki, kuuluuko toiminta direktiivin soveltamisalaan**
 - Täytyvätkö yhtiön kynnysarvot?
 - Millä toimialalla yhtiö toimii?
- ▶ **Yksilöi liikekumppanit, joihin direktiivin säännöksiä voidaan soveltaa**
 - Keiden yhteistyökumppanien kanssa yhtiö toimii?
 - Millä toimialoilla ja missä yhteistyökumppanit vaikuttavat?
- ▶ **Arvioi direktiivin vaatimusten täyttämisen edellytykset**
 - Kartoita, miten yhtiön tuotteet/palvelut tuotetaan.
- ▶ **Tarkista sopimussuhteet liikekumppaneiden kanssa**
 - Kartoita vastuun jakautuminen osapuolten välillä.
 - Mikä on yhtiön vastuu?
- ▶ **Varmista, että vakuutukset kattavat mahdolliset vastuut**

Me EY: llä seuraamme aktiivisesti CSDD:tä ja direktiiviehdotuksesta käytävää poliittista keskustelua, ja asiantuntijamme vastaavat mielellään CSDD:tä ja sen käytännön soveltamista koskeviin kysymyksiin.

EY | Building a better working world

EY rakentaa paremmin toimivaa maailmaa, auttaen luomaan pitkäaikaista arvoa asiakkaillemme, henkilöstöllemme ja yhteiskunnalle sekä rakentaen luottamusta pääomamarkkinoilla.

Hyödyntäen dataa ja teknologiaa, EY:n monipuoliset tiimit yli 150 maassa luovat luottamusta tilintarkastuspalveluiden avulla sekä auttavat asiakkaitamme kasvamaan, uudistumaan ja toimimaan paremmin.

Tilintarkastuksen, konsultoinnin, laki-, strategia-, vero- ja transaktiopalveluiden parissa työskentelevät EY-tiimit kysyvät parempia kysymyksiä löytääkseen uusia vastauksia nykypäivän monimutkaisiin ongelmiin.

EY viittaa globaaliin organisaatioomme ja saattaa viitata yhteen tai useampaan Ernst & Young Global Limitedin jäsenyhtiöön, joista kukin on erillinen oikeushenkilö. Ernst & Young Global Limited, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (company limited by guarantee), ei tarjoa palveluja asiakkaille. Tietoa siitä, kuinka EY kerää ja käyttää henkilötietoja, sekä kuvaus tietosuojalainsäädännön mukaisista oikeuksista on saatavana osoitteessa ey.com/privacy. Lisätietoja organisaatiostamme löytyy osoitteesta ey.com.

© 2023 Ernst & Young Oy
All Rights Reserved.

ED None

Tämä materiaali on kehitetty antamaan yleiskatsaus, eikä sitä pidä pitää ammatillisena neuvona. Ota yhteyttä, kun tarvitset neuvoja yksittäisissä asioissa.

Ota yhteyttä

Tobias Björkström
Legal Counsel
P. + 358 50 5925 666
tobias.bjorkstrom@fi.ey.com

www.ey.com/fi